

INNOVATION IQTISODIYOT

Ilmiy-amaliy elektron jurnal

2026

№4

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY

Scientific and practical electronic journal

Indexlanadigan bazalar: Google Scholar

Crossref

OpenAIRE

С/БЕРИЕНИКА

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

4-jild
4-son
Aprel, 2026

April, 2026
Volume 4
Number 4

ИННОВАЦИОННАЯ
ЭКОНОМИКА
Научно-практический
электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY
Electronic scientific and
practical journal

INNOVATSION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Muassis:

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi:

R.X.Ergashev, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Tahririyat Kengashi raisi o‘rinbosari:

S.N.Xamrayeva, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Mas’ul muharrir:

N.A.Ochilova, PhD, dotsent

Texnik muharrir:

S.J.Qulmurotov

Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.

Tahririyat manzili:

180100, Qarshi shahri, Mustaqillik ko‘chasi 225-uy Tel.:

+998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Faks: +998 (75) 221 1395

innoeconomic@kstu.uz

“Innovatsion iqtisodiyot” ilmiy - amaliy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2025-yil 5-apreldagi 369-sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

Jurnalda quyidagi ruknlar asosida maqolalar nashr etiladi:

1. Nazariya va metodologiya
2. Raqamli iqtisodiyot
3. Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
4. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik
5. Inson kapitali iqtisodiyoti
6. Menejment va marketing
7. Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
8. Moliya, kredit va investitsiya
9. Ekonometrika va statistika
10. Xizmat ko‘rsatish va turizm sohasi

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Tahririyat Kengashining xalqaro a'zolari:

Ovchinnikov Viktor Nikolayevich - i.f.d., professor, akademik (Janubiy Federal Universitet, Rossiya)
Solodovnikov Sergiy Yurevich - i.f.d., professor (Belorussiya milliy texnika universiteti)
Sidorov Viktor Aleksandrovich - i.f.d., professor, (Kuban davlat universiteti)
Shevchenko Igor Viktorovich - i.f.d., professor (Kuban davlat universiteti, Rossiya)
Kusainov Xalel Xaymullievich – i.f.d., professor, akademik (Qozog‘iston Respublikasi Milliy fanlar akademiyasi)
Samandarzoda Iskandar Hakim - Iqtisodiyot fanlari doktori (Sh.Shotemur nomidagi Tojikiston agrar universiteti)
Gibadullin Artur Arturovich - i.f.n. dotsent (Milliy tadqiqot universiteti, Moskva energetika instituti, Rossiya)
Sergey Aleksandrovich Voynash - ilmiy xodim (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)
Valentina Nikolayevna Pulyayeva - iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya Federatsiyasi hukumati qoshidagi Moliya universiteti)
Dmitriy Evgenievich Morkovkin, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Moliya universiteti, Rossiya Federatsiyasi hukumati)
Sadriddinov Manuchehr Islomiddinovich - i.f.d., professor, (Tojikiston Respublikasi Milliy fanlar Akademiyasi)
Perskaya Viktoriya Vadimovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Molchanov Igor Nikolayevich - i.f.d., professor, (Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti)
Basova Mariya Mixaylovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Aleksandr Leonidovich Chupin, iqtisod fanlari nomzodi (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)
Nezamaykin Valeriy Nikolayevich - i.f.d., professor, (Rossiya davlat gumanitar universiteti)
Nikonorova Alla Vladimirovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Dmitriyeva Olga Aleksandrovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Shvets Yuriy Yuryevich - i.f.n., dotsent, (Rossiya Fanlar akademiyasining Nazorat fanlari instituti)
Kolossova Yelena Valeryevna - i.f.n., dotsent, (Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti)

Tahririyat Kengashi a'zolari:

Gulyamov Saidaxror Saidaxmedovich - i.f.d., professor, akademik
Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich - i.f.d., professor
Navruz-zoda Baxtiyor Negmatovich - i.f.d., professor
Xatamov Ochildi Qurbonovich - i.f.d., professor
Fayziyeva Shirin Shodmonovna - i.f.n., professor
Jumayeva Gulrux Jo‘raqulovna - i.f.n., professor
Egamberdiyeva Salima Raimovna - i.f.n., dotsent
Erkayeva Gulbahor Panjiyevna - i.f.n., professor
Yakubova Shamshinur Shuxratovna - i.f.d., (DSc) dotsent
Amirqulov Shuhrat Olimovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Samiyeva Gulnoza Toxirovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Aliqulov Azamat Tuyg‘unovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Aminov Fazlitdin Baxadirovich - i.f.n., dotsent
Xo‘jaqulova Nigora Rustamovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Turobov Sherzod Alisherovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Alimova Munisa Yulchiyevna - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna - i.f.d., (DSc), dotsent
Boboqulov Sanjar Baxromkulovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Djalilov Raxmonkul Hamidovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Nomazov Baxrom Bobomurodovich - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Alimxanova Nigora Alimxanovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich - i.f.f.d. (PhD), dotsent
Muxammadiyeva Yulduz Yusupovna - i.f.f.d. (PhD)
Tursunova Aziza Xoshimovna - i.f.f.d. (PhD)
Xolliyev Sherali Baxtiyorovich - i.f.f.d. (PhD)
Panjiyev Samijon Aliqulovich - PhD, dotsent

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Учредитель:

Каршинский государственный технический университет

Председатель редакционного совета:

Р.Х.Эргашев, доктор экономических наук, профессор

Заместитель председателя редакционного совета:

С.Н.Хамраева, доктор экономических наук, профессор

Ответственный редактор:

Н.А.Очилова, PhD, доцент

Технический редактор:

С.Ж.Кулмуротов

Журнал издается один раз в месяц в электронной форме и публикуется через официальный сайт журнала.

Адрес редакции:

180100, г. Карши, ул. Мустакиллик, дом 225

Тел: +998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Факс: +998 (75) 221 1395

E-mail: innoeconomic@kstu.uz

Научно-практический электронный журнал «Инновационная экономика» включён в перечень национальных научных изданий на основании решения Президиума Высшей аттестационной комиссии при Министерстве высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан от 5 апреля 2025 года № 369.

В журнале публикуются статьи по следующим рубрикам:

1. Теория и методология
2. Цифровая экономика
3. Экономика регионов и отраслей
4. Малый бизнес и частное предпринимательство
5. Экономика человеческого капитала
6. Менеджмент и маркетинг
7. Бухгалтерский учет, экономический анализ и аудит
8. Финансы, кредит и инвестиции
9. Эконометрика и статистика
10. Сфера услуг и туризм

Редакционная коллегия:

Международные члены Совета редколлегии:

Овчинников Виктор Николаевич - д.э.н., профессор, академик (Южный федеральный университет, Россия)

Солодовников Сергей Юрьевич - д.э.н., профессор (Белорусский национальный технический университет)

Виктор Александрович Сидоров - д.э.н., профессор, (Кубанский государственный университет)

Шевченко Игорь Викторович - д.э.н., профессор (Кубанский государственный университет)

Кусаинов Халел Хаймуллович - д.э.н., профессор, академик (НААН Республика Казахстан)

Самандарзода Искандар Хаким - д.э.н., профессор (Таджикистанский аграрный университет им. Ш. Шотемура)

Гибатуллин Артур Артурович - к.э.н., доцент (Национальный исследовательский университет «Московский энергетический институт»)

Войнаш Сергей Александрович - научный сотрудник (Российского университета дружбы народов имени П.Лумумби)

Пуляева Валентина Николаевна - к.э.н., доцент (Финансовый университет при Правительстве РФ)

Морковкин Дмитрий Евгеньевич - к.э.н., доцент (Финансовый университет Правительство РФ)

Садриддинов Манучехр Исламиддинович - д.э.н., профессор (Национальная академия наук Республики Таджикистан)

Перская Виктория Вадимовна - д.э.н., профессор (Финансовый университет при Правительстве РФ)

Молчанов Игорь Николаевич - д.э.н., профессор (Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова)

Басова Мария Михайловна - д.э.н., профессор (Финансового университета Российской Федерации)

Чупин Александр Леонидович - к.э.н. (Российского университета дружбы народов имени П. Лумумби)

Незаймакин Валерий Николаевич - д.э.н., профессор (РГТУ)

Никонорова Алла Владимировна - к.э.н., доцент (Финансового университета Российской Федерации)

Дмитриева Ольга Александровна - к.э.н., доцент (Финансового университета Российской Федерации)

Швец Юрий Юрьевич - к.э.н., доцент (Институт проблем управления РАН)

Колосова Елена Валерьевна - к.э.н., доцент (Российский экономический университет имени Г.В. Плеханова)

Члены Совета редколлегии:

Гулямов Саидхорр Саидхмедович - д.э.н., профессор, академик

Пардаев Мамаюнус Каршибоевич - д.э.н., профессор

Навруз-зода Бахтиёр Негматович - д.э.н., профессор

Хатамов Очилди Курбанович - д.э.н., профессор

Файзиева Ширин Шодмоновна - к.э.н., профессор

Жумаева Гулрух Журакуловна - к.э.н., профессор

Эгамбердиева Салима Раимовна - к.э.н., доцент

Еркаева Гулбахор Панжиевна - к.э.н., профессор

Якубова Шамина Шухратовна - д.э.н., (DSc), доцент

Амиркулов Шухрат Олимович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Самиева Гулноза Тохировна - д.ф.э.наук., (PhD), доцент

Алигулов Азамат Туйгунович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Аминов Фазлитдин Бахадирович - к.э.н., доцент

Хужакулова Нигора Рустамовна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Туробов Шерзод Алишерович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимова Муниса Юльчиевна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Эрашьева Насиба Рахматуллаевна - д.э.н., (DSc), доцент

Бобокулов Санжар Бахромкулович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джалилов Рахмонкул Хамидович - д.ф.э., (PhD), доцент

Номазов Бахром Бобомуродович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимханова Нигора Алимхановна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джанузаканов Мирзабек Кулмаматович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Мухаммадиева Юлдуз Юсуповна - д.ф.э.н., (PhD)

Турсунова Азиза Хошимовна - д.ф.э.н., (PhD)

Холлиев Шерали Бахтиёрович - д.ф.э.н., (PhD)

Панджиев Самиджон Аликулич - PhD, доцент

Inson kapitali iqtisodiyoti
Economics of human capital
Экономика человеческого
капитала

TADBIRKORLIK TIZIMI BARQARORLIGI VA XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA INTELLEKTUAL KAPITALNING TA'LIM BILAN BOG'LIQ OMILLAR TA'SIRLARINI BAHOLASH

Yuldashbayev Azizulloh Bunyodbek o'g'li

ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ФАКТОРОВ, СВЯЗАННЫХ С ОБРАЗОВАНИЕМ, ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО КАПИТАЛА НА ОБЕСПЕЧЕНИЕ УСТОЙЧИВОСТИ И БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ СИСТЕМЫ

Юлдашбаев Азизуллох Бунёдбек угли

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF EDUCATION-RELATED FACTORS OF INTELLECTUAL CAPITAL ON ENSURING THE STABILITY AND SECURITY OF THE ENTREPRENEURIAL SYSTEM

Yuldashbayev Azizulloh Bunyodbek ugli

Received: April 18, 2026 Revised: April 22, 2026 Accepted: April 24, 2026 Published: May 1, 2026

Annotatsiya. Innovatsiya sharoitida tadbirkorlik tizimi rivojlanishida inson omilining asosiy turi bo'lgan intellektual kapitali xususiyatlarini ifodalaydigan hodimlarning bilim darajasi va malakasi ko'rsatkichlari statistik tahlili masalasi o'rganilgan.

Kalit so'zlar. tadbirkorlik, rivojlanish, o'rta sinf, bilim, malaka, so'rovnom.

Аннотация. В условиях инноваций изучается вопрос статистического анализа показателей уровня знаний и квалификации сотрудников, отражающих особенности интеллектуального капитала как основного вида человеческого фактора в развитии системы предпринимательства.

Ключевые слова: предпринимательство, развитие, средний класс, знания, квалификация, опрос.

Annotation. In the context of innovation, the issue of statistical analysis of indicators of employees' knowledge level and qualifications, which reflect the characteristics of intellectual capital as the main type of human factor in the development of the entrepreneurship system, has been studied.

Keywords. entrepreneurship, development, middle class, knowledge, skills, survey.

■ KIRISH

Taraqqiyotning mavjud bosqichida, ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlar va ulardagi barqarorlikka, muvozanatga erishishda tadbirkorlik, xususan innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirish muhim omil hisoblanadi. Bunda bozor iqtisodiyotida ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning negizi bo'lgan o'rta sinf va uning ilg'or qismi tadbirkorlarning bilim va malakasi, qisqacha qilib aytganda inson kapitali ta'siri yuksak bo'lmoqda. Ayniqsa, zamonaviy tadbirkorlar sinfi vakillarining an'anaviy jihatlari, ya'ni tabiatdan yangiliklar yaratishga intiluvchanligi, iqtisodiy jarayon va hodisa voqealariga tavakkalchilik bilan yondashuvlari

asosida bu faoliyatdan olinadigan iqtisodiy samarani oshirish yo'lida yanada yangi va takomillashgan usullar va motivatsiyalar yordamida daromadlarini yana oshirishda xatar va risklarga qaramasdan o'z intilishi va harakatlarini doimiy kengaytirib borish imkoniyatlarini yaratmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadbirkorlin kontseptsiyasini shakllanishining dastlabki bosqichida tavakkalchilikni muhim omil sifatida qaralganligi va bugungi kunda ham asosiy tarkibiy qismi sifatida qolishi ular xavfsiligini ta'minlash masalasining dozarbligini yuqoriligicha qolishiga sabab bo'lmoqda. Mazkur muammoning echimi sifatida

innovatsiyalarning manbai hisoblanilgan intellektual kapital qaraladi va bu ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan. Shumpeterning iqtisodiy rivojlanish nazariyasi tadbirkor-innovatorning jamiyat taraqqiyotidagi rolini alohida ta'kidlaydi. Innovatsion iqtisodiyotga oid zamonaviy adabiyotlarda ham intellektual kapitalning ustuvorligi qayd etiladi [1].

Innovatsion tadbirkorlik tushunchasini mohiyatini ochib berish, uni turlari, shakllari nazariy uslubiy asoslari bir qator ilmiy adabiyotlarda kebg miqyosda keltirilgan [2,3]. Shu bilan birga tadbirkorlik, innovatsion tadbirkorlikni rivojlanish tendensiyalari va ularni shakllanishida muhim bo'lgan omillarni ko'rsatkichlar dinamikasi qator xalqaro tashkilotlar tomonidan doimiy ravishda yig'ilmoqda [5]. Ayni paytda ular kichik biznesni rivojlanish tendensiyalari va unga ta'sir qiluvchi omillarni aniqlash, miqdoriy baholash bo'yicha tadqiqotlarni ham amalga oshirib kelishmoqda [6].

Shuningdek, innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida tadbirkorlikni rivojlantirish va xavfsizligini ta'minlash masalalari, tadqiqot usullari, jarayonni miqdoriy baholash muammolari muhim tadqiqot mavzulari sifatida shakllangan [7]. Bu borada tadqiqot olib borayotgan olimlar tadbirkorlik tizimi barqaror rivojlanishini ta'minlashdagi omillarni aniqlash va ko'rsatkichlar tizimini shakllantirish, ta'sirini baholash asosida xavfsizligini ta'minlash masalalarig echim izlashmoqda [8]. Shunindek, tadbirkorlikni hududiy rivojlanishlarini tadqiq qilish, o'ziga xosliklarini aniqlash masalalari dolzarblik kasb etmoqda. Xususan, iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismi bo'lgan, ammo nisbatan norentabel bo'lgan qishloq xo'jaligi va qishloq joylarida tadbirkorlikni rivojlantirish, sohada rentabellikni oshirishda innovatsion tadbirkorlikdan foydalanish muammolari o'rganilmoqda [9].

Ammo, ijtimoiy – iqtisodiy taraqqiyotning davom etishi, sharoitlarni o'zgarishi kabilar bu boradagi tadqiqotlarni doimiy ravishda amalga oshirishni tabiiy zaruratga aylantiradi. Shu sababdan mazkur ishda mavjud holatni hisobga olgan holda tadbirkorlik tizimi barqarorligi va xavfsizligini ta'minlashda intellektual kapitalning ta'lim bilan bog'liq omillar ta'sirlarini baholash masalalari qarab chiqilgan.

■ TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadbirkorlik tizimi salohiyatning hozirgi innovatsion rivojlanish bosqichida inson omili, inson kapitalining mukammallashgan ilg'or darajasi hisoblangan intellektual kapitalning ahamiyati beqiyos bo'layotganligi bilan alohida ajralib turadi (1). Binobarin, tadbirkorlik tizimi iqtisodiy taraqqiyotning etakchi omili sifatida faoliyatni, ayniqsa uning ilg'or takomillashgan demokratik jamiyatda mustahkam ildizlari bo'lgan tadbirkorlik tabaqasining yanada taraqqiyoti bilimlar va malaka bilan bevosita bog'liqligini ko'pchilik tadqiqotchilar chuqur e'tirof qilishadi. Bir qator taniqli amerikalik olimlar, xususan, D. Gilbert, U. Tomson, J. Xikki, J. Henslin va boshqalar jamiyat ijtimoiy tabaqalarining nufuzli o'rta sinfi jamiyatda o'z daromadini etarli darajada topayotgan o'z mavqe va nufuziga ega ishbilarmon shaxslarni kiritadilar (2.3.4). Hamda ularning kundalik jon boshiga tushadigan daromadlarning mamlakat o'rta sinflarining minimal va

maksimal darajalariga qarab tabaqalashgan guruhini shakllantirdilar (5, 7). Bunday asosiy ijtimoiy-iqtisodiy mezonlar nufuzi o'rta sinf vakillarining umumlashgan moddiy, ma'naviy va boshqa hayotiy ehtiyojlarini e'tiborga olingan holda aniqlanishi bunday miqdoriy va sifat me'yorlarga muvofiqlashgan yondashuvning haqqoniyligini yanada oshiradi.

Rivojlangan mamlakatlarda, xususan AQShda o'rta sinfnining shakllanishida va nufuzining oshib borishida jon boshiga moddiy daromad asosiy mezon sifatida qaraladi. Shu bilan birga bu muhim mezon, albatta shaxsning nomoddiy resurslari hisoblangan ta'limi, sog'ligi, ma'naviy-ruhiy boshqa bir qator hayotiy xususiyatlarini hisobga olgan integral ko'rsatkichlar bilan to'ldiriladi va baholanadi hamda shaxsning mehnat, xususan, intellektual kapital bozoridagi muhim sifatlaridan bilim va malakasini ham alohida hisobga olish zarurligini ta'kidlaydilar. Chunki, hozirgi innovatsion rivojlanish bosqichida tadbirkorlik tizimining markaziy figurasi bo'lgan shaxsni, ayniqsa uning I. Shumpeter ta'biri bilan ifodalaganda tadbirkor-innovatorning asosiy xususiyati bo'lgan inson intellektual kapitalining o'rni juda yuqoriligi bilan ahamiyatlidir. Bu inson omilining intellektual kapitali sifatini ifodalaydigan mezonlar juda ko'p bo'lib, ularning eng asosiysi, baholash mezonlari muhim bo'lgan tadbirkorning bu bilim va malakasi hisoblanadi (1).

Bu ustuvor omilning ta'sirini miqdoriy usullar yordamida mintaq tadbirkorlik tizimi rivojlanishida o'rnini aniqlash alohida muhim uslubiy-amaliy ahamiyat kasb etadi. Jumladan, mamlakatimizda tadbirkorlik tizimi nisbatan jadal rivojlanib kelayotgan Xorazm viloyati misolida mintaq (8) va mintaq qishloq joylarida (9) bunday ilg'or inson omillari ta'sirini baholash bo'yicha ekspert, so'rovnom va statistik kabi zamonaviy tadqiqot usullari qo'llanilgan. Xususan, (8) anketalashtirish usuli yordamida viloyat tadbirkorligida inson kapitali samaradorligi ta'sirini, uning barqarorligi va xavfsizligini boshqarishdagi o'rning korporativ muhit ta'sirini baholashga doir tadqiqotda e'tiborga loyiq natijalar olinishi erishilgan.

■ TAHLILLAR VA NATIJALAR

Bu so'rovnom natijasiga ko'ra viloyat tadbirkorlikning innovatsion yo'nalishida inson kapitali samaradorligini baholashda 247 nafar ekspert-respondentlar qatnashgan. Ulardan 90.3 foizi, ya'ni 223 nafari inson kapitalining ta'siri o'ta yuqori, yuqori va o'rtacha, atiga 24 foizi, ya'ni 24 nafari past va o'ta past deb baholaganlar. Shuningdek, mintaqada innovatsion tadbirkorlik subyektlarini boshqarishda korporativ muhit etikasi o'rni 86.6 foizi, ya'ni 212 nafari o'ta yuqori, yuqori va o'rtacha deb baholagan bo'lsa, atiga 33 nafari, ya'ni 13.4 foizigina past va o'ta past deb ko'rsatishgan. Bu umumlashgan ko'rsatkichlar hozirgi innovatsion rivojlanishi davriga kelib inson kapitali va innovatsion muhit etikasi omillari ta'siri yuqoriligi ko'rsatadi. Tadqiqot subyektlari daromadlarini oshirishda, ayniqsa subyekt rahbarlari bilim darajasi va amaliy tajribalari o'rtasida statistik bog'liqlik bevosita juda yuqoriligi ko'rsatgan. Anketa so'rov natijalariga ko'ra korxonalarining o'rtacha faoliyati davri qancha oshsa ularning samarali

barqarorligi va xavfsizligi shuncha mustahkamlanadi va ularning faoliyat davri kamida 5-6 yilni tashkil qilishi asoslangan. Tahlil natijalariga ko'ra rahbarning ma'lumoti oliy bo'lib, u korxonada izchil 5 yildan ortiq muddatda faoliyat yuritayotgan bo'lsa korxona daromadlarini oshirish ehtimolligi 51 foizni tashkil qilishi va agar bu muddat yanada bir yilga oshishi, ehtimollikni 1.7 foizga ko'tarilishini ko'rsatgan. Anketa so'rovi tahlillariga ko'ra korxona rahbari o'rta maxsus ma'lumotli darajada bo'lsa, uning faoliyati muddatida korxona daromadiga ta'siri pastroq bo'lishi aniqlandi. Bunday bilim va malakali rahbarligidagi korxona daromadi oshirish ehtimollikni 45.3 foizni tashkil qilib, faoliyat muddatining yana bir yilga oshishi ehtimollikni atiga 0.1 foiz ko'taradi, korxona daromadining oshishiga esa sezilarli ta'sir qilmasligini ko'rsatdi.

■ XULOSA VA TAKLIFLAR

So'rovnoma natijalarini umumiy xulosa qilganda innovatsiyalar sharoitida faqat korxona rahbarining oliy yoki o'rta maxsus ma'lumotlili darajasi va amaliy ilm malakasi inson omilining intellektual kapitali sifatida korxona daromadini oshirishni ta'minlovchi muhim mezonlardan hisoblanadi va bu intellektual omillarning korxona boshqaruv samaradorligini va daromadlarini oshirishga xizmat qiladi va uning mahsulotlari tovar (xizmat) bozoridagi raqobatbardoshligini oshiradi hamda uning iqtisodiy-ijtimoiy sharoitlarini yaxshilaydi. Innovatsion iqtisodiyot va jamiyat taraqqiyotining muhim omili inson kapitali va uning asosiy subyekti bo'lgan kichik biznesga tayanishini ko'pchilik e'tirof qilinganligi obyektiv reallik sifatida tan olingan. Kichik biznes subyektlari hisoblangan tadbirkor-innovatorlarning bilim va malakalari darajasi esa uning o'rni va ahamiyati bu reallikning sifat va miqdor mezonlari bo'lib xizmat qiladi. Iqtisodiyot va jamiyat barqarorligining fundamenti bo'lgan o'rta sinf va uning ilg'or vakillari hisoblangan innovatsion tadbirkorlar tabaqasi bizning fikrimizcha, o'zining:

- Intellektualligi; individual sifatleri; jamoaviy faoliyatga layoqatliligi, etakchiligi, bilim va malakalarini izchil oshirib borishga intiluvchanligi kabi kreativ xususiyatlari bilan ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot sur'atlari o'sishi va aholi turmush darajasi sifatining yanada yaxshilanishiga xizmat qiladi.

Muallif haqida / Сведения об авторе / Author details

Yuldashbayev Azizulloh Bunyodbek o'g'li
Mamun universiteti 2-bosqich talabasi / Юлдашбаев Азизуллох Бунёдбек угли студент 2 курса Университет Мамун / Yuldashbayev Azizulloh Bunyodbek ugli 2nd-year student Mamun University
E-mail: azizullohyuldashbayev2006@gmail.com
ORCID: 0009-0004-5286-8490

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Шумпетер И. Теория экономического развития. Капитализм, социализм, демократия. ЭМ.:ЭКСМО, 2007
2. Экономика инноватсий. Учебное пособие.—М.: Экономический факультет МГУ имени М. В. Ломоносова, 2016
3. Ergashev R.X., Tursunov I.E., Ravshanov A.D., Kurbanov A.B. Innovatsion iqtisodiyot. Darslik. — T.: "Iqtisodiyot-moliya". 2020
4. Wikipedia Foundation, Inc (VSA) <http://en.wikipedia.org/wiki/Social-class>.
5. Asian Development Bank www.adb.org/Documents/Books/KeyIndicators/2010/Country
6. Worldbank <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/32d7f206-362b-5270-bfdf-82fed8eb51b9>
7. Doschanov T.D., Doschanov A.T., Atayev J.E. Innovatsiya sharoitida tadbirkorlik tizimini barqarorligi va xavfsizligini ta'minlash: muammolar, usullar, modelllar. Monografiya. T.: "Lesson Press". 2022
8. Doschanov A.T. Innovatsiya sharoitida tadbirkorlik tizimini barqaror rivojlanishini iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash (Xorazm viloyati misolida). Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori dissertatsiyasi avtoreferati. Urganch, UrDU, 2021
9. Salayev S.K., Tadjiev B.U. Qishloq joylardagi kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni barqaror rivojlantirish mexanizmlari. Monografiya. T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-Matbaa uyi". 2022

INNOVATION
IQTISODIYOT
ILMIY-AMALIY ELEKTRON
JURNAL

ISSN: 3030-315X

t.me/kstu_uz

Qarshi shahri,
Mustaqillik ko'chasi 225

www.kstu.uz
www.ojs.kstu.uz